

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-nr. nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 .
pe 1/4 an . . . 5 .
pe 1 lună . . . 2 .
Nr. II de Dumineacă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-nr. nr. 26.

INSERTIUNILE:
de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și
inserțiunile sunt să se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 501.

Scriori nefrancate nu se primește.

TRIBUNA POPORULUI

Eduard VII.

(sb) Eduard VII, Regele Angliei, Sâmbăta trecută și-a pus pe cap coroana glorioșilor săi străbuni.

Sunt 65 de ani de când s'a făcut cea din urmă încoronare în Londra atunci când s'a încoronat cea din urmă îmădită a Hannoverilor, fetița de 18 ani Victoria, care a guvernat 63 de ani, adeca mai îndeungat decât toți predecesorii săi.

Inainte cu cîteva săptămâni lumea s'a mai adunat odată pentru încoronarea Regelui Eduard, dar o boală ascunsă l'a repus atunci, tocmai cu o zi înainte de încoronare; o panică generală s'a făcut, totuși multimea adunată s'a împărtășiat, și preținderea să credea, că Regele Eduard va trece spre odihnă eternă la strămoșii săi neîncoronat. Altfel a hotărît însă soarta. După grele suferințe Regele Eduard s'a intrămat din cruda boala și s'a întărit întrată, încât a putut suporta oboselă istoricului ceremonial al încoronării. Si s'a încoronat. Serbarele poate în dimensiunea lor nu au fost tocmai atât de mari precum la început se contemplaseră, totuși ele au fost din cale afară splendide, strălucite.

Nici ca teritor nici ca populație nu este imperiu pe fața pămîntului care s'ar puță măsura Angliei; în teritoriile coroanei engleze nici odată nu apune soarele, precum nu apunea în veacul al XVI în imperiul lui Carol V rege spaniol și imperator romano-german. Imperiile evului vechi, cuceririle lui Alexandru cel-mare, Roma sub imperator, nici pe departe nu cuprindea atâtă teritor cat cuprinde Anglia de astăzi. Ei și ca populație și mai puțin pot figura ca termin de comparație.

Posesiunile Angliei să intind pe toate cinci continentele, dintre care cel mai tiner Australia aparține aproape cu total ei. Aceea sunt două sute de ani de când Anglia a început aceste cuceriri colosale. La mijlocul veacului XVII spaniolii aveau colonii mai multe și mai mari. La sfîrșitul veacului XVII când după alungarea lui Jacob II-lea s'a ales Wilhelm de Oranje rege englez, Holanda avea asemenea mai multe colonii decât Anglia. Sub regenta Elisabetei flica lui Henric VIII când pentru întâiasă data s'a ivit ideia cuceririlor, Anglia consista numai din țeara-insulă din Europa.

Seasă domnitor cu numele Eduard s'a părăsit de când pe la mijlocul veacului XI, Wilhelm Cuceritorul a fondat Anglia de astăzi. Ce potență mică, neînsemnată sunt această pe lângă străneputul lor Eduard VII, deși între dñeji au fost unii domnitori esențiali și eroi de răsboie. Anglia în evul mediu s'a răsboit aproape fără întrerupere, întâi cu Franța asupra căreia și forma drepturi, mai apoi acasă. Răsboiul purtat cu Franța a durat mai mult de 100 ani, iar acasă răsboiul Lancaster și York peste jumătate veac. Sângele a curs și atrocitățile păreau fără sfîrșit.

La mijlocul secolului XVI cu urcarea pe tron a Elisabetei se schimbă și politica Angliei. Nu mai poartă răsboie pe continentul european, iar acasă până la revoluția care a trimis pe esafod pe Carol I și a dat frânele conducerii în mâinile puritanului Cromwell, numai atunci folosește armele, când trebuie să suprime mișcările Scocilor ori a Irlandezilor. Politica, care a ridicat Anglia la mărirea de stăpânitoare a lumii, a fost inaugurată de Elisabeta. Atenția politică engleză atunci a început să atrăsească de nemăsurate bogății ale Indiei și ale Americii. Si de-odată ce

poporul acesta a început calea cuceririlor, nu a uitat mai mult niciodată, că menirea Angliei este peste mări, sub cerul tropical al lumii antice și pe secolarele păduri ale lumii noi. De aici încoară crește într-o nație boagie și putere.

Si aceasta politică de cuceriri, care ține aproape de trei veacuri, niciodată n'a ostenit, dorul de extindere și acum e tot același. Pe ce Anglia a pus odată mâna, cu greu i-a mai putut scăpa, numai odată a ajuns-o marii perderi, pe vremea când revoluția francesă a zguduit lumea, când coloniile engleze din America s-au prefăcut în republica Statelor-Unite. Sub lunga domnie a Victoriei însă, s'a desdaunat cu prisosință de aceasta perdere în Asia dar mai ales în părțile de sud ale Africii. Sub tot de cursul veacului XIX în aceste ținuturi mereu s'a continuat răsboie. Anglia și-a mărit mereu hotarele cucerind nouă teritorii și subjugând popoare de jumătate sălbaticice care prin victoriile sale navale asupra fiotelor franceze și spaniole asigurându-și imperiul oceanelor și comerțul lumii întregi. Eduard VII după moartea mamei sale și-a tot amănat încoronarea pentru că în o parte a imperiului său curgea încă din greu sânge iar el n'a voit să-și stropescă tronul cu acest sânge. Răsboiul englez a tăiat mult, micul, dar eroicul popor burău a luptat cu îndărătnicie în contra puternicului său potrivnic și când a depus armele, când Londra a făcut pregătirile pentru încoronare, Regele a fost repus de boală. Providența totuși a voit că Eduard al VII să nu plece la strămoșii săi neîncoronat.

Regele Eduard VII a primit în toată rigurozitatea formelor, maestatea regală.

Toate popoarele dar mai ales po-

porul său doresc să fie apărătorul credincios, interpretatorul drept și executorul strict al constituționalismului englez depus în „magna charta” pe care dinsul a jurat. Puterea pe care regele Eduard VII a primit-o, nu este nemarginată, căci constituția engleză limitează până la cele mai mici amanunte prerogativele și datorințele monarhului. Niciodată însă nu e indiferent cine deține în mâinile sale cea mai mare putere de pe fața pămîntului. Regii, stăpânitorii și cu mâinile legate pot împărtășii binefacere ori urgie. Regele Eduard VII s'a declarat pe tron de filantrop. Popoarele astăzi nu au lipsă de regi cuceritori ci de humaniști. Dacă Eduard VII va rămâne acesta, îl vor saluta toate popoarele alaturându-se la conștiințele și ambicioasele cuvinte ale poporului Englez: „God save de King”.

Körber la Rátót. Ministrul președinte al Austriei, Körber este oaspele ministrului președinte Szell la moșia acestuia din Rátót, de unde vin vesti favorabile privitoare la succesul perfecționărilor pactului.

O deșeș din Viena anunță, că trei controverse mari care există până azi, s-au aplanat și, mai mult peste patru luni. A-lamentele vor fi pusă în poziție a delibera definitiv asupra proiectelor primierilor.

Pester Lloyd susține a fi din surse sigură informat, că ministru președinte deși poate nu vor putea aplana, acum definitiv toate diferențele, la tot casul însă acestea se vor înlesni esențial. Ministrul președinte în 15 l. c. vor merge la Majestatea Sa în Ischl, de unde Szell se va reîntoarce în 17 la Buda-pesta având se astăzi la festivitățile zilei onomastice a Majestății Sale.

PETRU CAZACUL.

DE

IOSIF POPESCU.

VIII.

Fatalitate.

(Urmare).

Așadar cei doi oameni, cufundați în urmărea unor scopuri personale, nu apreciau după merit pericolele ce amenințau din nou moșia strămoșească. Si cu toate acestea numai ei erau oameni, cari ar fi putut scăpa situaționea, căci boerii țerii, deveniți servili prin tirania predecesorilor lui Petru, nu și recăstigaseră încă caracterul independent și puterea de judecată a oamenilor, cari își cunosc demnitatea. Aceștia dară nu erau capabili de a da sfaturi, ci numai de a se supune la poruncă.

— Eată-mă singur acum, își zicea Petru, și lăsă înfrunt furtuna amenințătoare. Si putea judecății mi-e slăbită, sufletul mi-e amărât de suferință, durerea mă roade și mă îmhățănește. Nu știu ce mă mai reține pe acest tron, de unde fericirea îmi lipsește. Oh! dacă și lângă mine, scumpă Mario, toate aceste lupte mă-s ar părea o jucărie de copil. Cu tine alături, draga mea a-și combată în contra universului.

Așa vorbia Petru, când i-se anunță, că un curier plin de pulbere a adus o scrisoare. Petru o ceta și scoase un țipet de bucurie. Acea scrisoare îi anunță, că Maria era pe drum către Iași, venind din Muntenia. Petru ordona îndată, ca acel curier să fie introdus. Cine să descrie bucuria sa, când recunoscu pe Stoica. Acesta un genunchiu în pămînt și sărută mâna lui Vodă. Puțin lipsi ca Petru să îmbrățoșeze pe fidelul servitor al Mariei.

— Stoica, Stoica, zise el cu veselie, pentru buna veste, ce-mi aduci, te fac boer. Dar spune-mi ce face ea? cum a petrecut timpul până acum? pe unde a umblat?... Ah, dar ce stau eu să vorbesc aici, pe când ea vine. Iute, să se gătească o escortă numărătoare! vom merge să întimpinăm pe Doamna.

Si Petru în nerăbdarea sa umbla repede prin casă îi venia să cânte să ridă, să plângă. Beglerbegul și Caspar Sibric, chiar Hetmanul Barbu, erau uitați, și numai semeia adorată mai exista dinaintea ochilor săi susținători.

Până când se făcură pregăririle necesare, Stoica istorisă lui vodă, ce se întâmplase cu Maria dela despărțire. Cum a fost ea prinse de oamenii lui Aron și dusă la palat; petrecerea de mai multe luni aici, conștiința ei cu simpatia camerier, care deveni cu încetul amicul Mariei. Această Caracal ajunse așa de departe cu increderea sa, încât descoperi tinerei femei secul său și amorul pentru Aron. Atât din ami-

cție, cât și din gelosie, pretinsul camerier dede în sfîrșit Mariei toate mijloacele de a părăsi palatul împreună cu Stoica. Acestia părăsiră Moldova și se refugia în Muntenia, unde petrecură la niște rudeni, fără să știe ceva despre soarta lui Petru, până la urcarea lui pe tron. Îndată ce petrunse până la ei îmbucurătoarea știre, se grăbiră a se înapoia în Moldova. Petru nu se mai sătura de a pune întrebări peste întrebări, și de a da ordine, ca oamenii să se gătească mai iute.

In sfîrșit porniră la drum și, după o cale de două zile, întâlniră mica caravansă a Mariei. Cine să descrie bucuria nebună a celor două soții, când se revăzură! Tinere femeie se schimbă tare. Suferințele despărțirei și necunoașterea sorții lui Petru dărăpanaseră această constituție de elită. Luptele sufletești, torturile unor cugetări crude își lasaseră urme pe față altădată atât de fragedă. O amărăciune nespusă își aplăcase colțurile gurei, iar ochii altădată atât de vioi devenise visător. Puterea sufletească își era pe jumătate sfârșită. Ajungea o nouă lovitură a sorții pentru a degradă cu totul o inteligență atât de vie și un susținător atât de nobil.

Amorul crește prin pedecele, care i-se pun. Am putea zice, că iubirea celor două soții se mărise prin adversitate în gradul cel mai înalt, se apropiase de nemărginire întră cât se poate să ceva la oameni.

De aceea revederea lor produse sufletul amărât al tinerei femei o lovitură violentă. Ma-

Congres în contra emigrărilor din Ungaria-de-sud.

Duminică s-a inceput în Timișoara congresul în contra emigrărilor din Ungaria-de-sud. Reprezentate au fost 6 comitate: Timișoara, Arad, Bâcs-Bodrog, Cianad, Caraș-Severin și Töröntál.

Congresul s-a ținut în sala comitatului.

Președinte al congresului a fost baronul Ambrozy Béla, proprietar mare în Remetea.

După deschidere și constituire a urmat raportul prim-secretarului De Pottier Bruno.

Relevăm din acest raport următoarele:

La inceputul anilor 70 s-au ivit primele mișcări de emigrare în sudul țării noastre. Din Bacica 25-30,000 însă au emigrat și s-au așezat în Slavonia, iar din Biserica-Albă emigrat la America.

Missler firma din Brema, interesându-se de impreguriările de acelă, a întreprins perisic propriu acțiune puternică, ca să poată pune la cale o emigrare mai mare, în rândurile țărănilor germani.

Firma aceasta, care de altfel este agenția unui societății de navigație germano-americă și-a organizat sub-agenții în toate centrele Ungariei-de-sud.

De Pottier se ocupă apoi de emigrările în Germania care de prezent se fac mai ales din Bacica.

Presentă apoi datele statistice. După aceste date au emigrat din

comitatul în America România Serbia Bulgaria. Timișoară 2282 103 65 118
Töröntál 1508 78 283 286
B.-Bodrog 2798 și în Germania 2623

Au mai emigrat apoi din Caraș-Severin 486, Cianad 65 Arad 246, Aradul-oraș 29, Vîrșeț 300, Biserica-albă 850 Becicherecul-mare 200 Timișoara 260.

In ședință de după amiază, prim secretarul continuându-și raportul, se ocupă pe larg de cauzele emigrărilor și propune următorul proiect de rezoluție:

A) Congresul în contra emigrărilor din Ungaria de sud, primește proiectul a votat de congresul de Sfîrșit privitor la regula emigrărilor pe calea legislative.

I Pentru supravegherea generală emigrărilor să se organizeze un senat pentru țara întrăgă. Să se organizeze pe lângă aceasta biourul pentru emigranți în Oderbeg, Hamburg, Brema, Rotterdam și Antwerpen.

Să se urmărească pe căea legii, aceia căi amâgesc poporul spre emigrare. Tot astfel să se urmărească autorii productelor de presă căi îndeamnă la emigrare, acestea să se și confițe. Să se pedepsească aspru aceia căi amâgesc pe minori tot așa aieci căi amâgesc femei ca să le folosească spre prostituție.

Certificat de emigrare să nu se extrădeze aceluia care nu a corespuns indatorilor militare;

Care stă sub cercetare ori pedeapsă;

Care nu poate pe deplin dispune de sine;

Fetele căi nu au împlinit vîrstă de 18 ani să li se dea certificate, numai atunci când emigrează cu părinții lor. Să nu se libereze certificate peste mări acelora:

cări lasă aci familie fără existență asigurată

cări în afară de spesele de călătorie nu mai dispun încă de cel puțin 60 coroane;

In fine să se sistemeze estradarea de certificate pe linii periculoase ca d. e. în Sud-America.

II Pentru apărarea intereselor emigrărilor să se sporească numărul consulatelor.

Ia Statele-unite după trebuință să se înființeze mai multe agenturi, căi se îngrijescă de soarta emigrărilor supuși la statulungar.

III Banii emigrărilor încât e posibil să se elocuze la căteva institute de bani solide atât în Ungaria cât și în America.

B.) Congresul acesta se roagă guvernului, că până ce legislativa nu va regula emigrările prin legi speciale, să ieie următoarele dispoziții:

1. Taxa pasapoartelor să se mărească.

2. Organele administrative se urmărească agentii de emigrări.

3. Pachetele postale venite din străinătate să se desfacă de organele administrative și tipărituri, provocările, bilete de călătorie etc. să se confițe.

4. Numărul poliției la gări de trenuri mai însemnat precum și pe la granici să se mărească.

Congresul a trecut pe urmă în secțiuni.

Dr. Koch și Dr. Garnault.

Aceste două nume de savanți, egalemente devotați științei, ne indică o luptă de rivalitate între știința franceză și cea germană. Că toate că, propriu zis, știința năre patrică, pentru că năre nici limite, to-

tuși savanții având o patrie, cercetările lor se presunt publicului profan în colorile naționale ale fiecărui patriu. Astfel, când Dr. Koch era pe calea descoperirii antitubercolitului (sunt de atunci mai bine de 10 ani) și împăratul Wilhelm II așa despre acesta pentru că să prepare Franței un sedan științific, împetușos monarch îl înălța pe savantul german să publice imediat în lumea largă descoperirea lui uititoare. Dr. Koch, cam de vîcă cam de sănătate a format ordinul împăratesc. Efectul a fost magic. Milioane și milioane de flințe umane, cu viață subminată de teribilul baccil al tuberculozei, ed-oata își îndreptă ochiul spre Berlin. Sute și mii de suferințe întreprinseră voiajul până în Capitala Germaniei, spre a-și salva existența lor amenințată. Împăratul german era mândru și iubila de sedanul științific: ce l-a pregătit științul „francesc”. Pasteur trăia încă în Franță și era uimit că o astfel de fenomenală inventiune năaște din laboratorul marelui Pasteur. Căci în cele de pe urmă în ce constă descoperirea lui Koch? care îl era meritul lui? După ce Koch a isolat baccilul specific al tuberculozei, el după procedenie lui Pasteur a făcut o cultură anti-bacilară ca să zicem așa, adică serumul anti-tuberculin, care de la început să a dovedit că admirabil de bun la animale, dar nu și la specia umana. Chiar și până azi anti-tuberculină e un reactiv sigur pentru a constata tuberculoza eventuală la animalele reputate ca sănătoase.

După ce începea facet, entuziasmul și agitația în jurul descoperirii Drului Koch se mai potopă, tot interesul ei se circumscrise în congrese de savanți. În unul din aceste congrese internaționale, ținut la Londra, Dr. Koch a afirmat că coagulația tuberculoză bovină nu se poate întinde și la om. În fața acestor afirmații categorice, Dr. Garnault și-a inoculat tuberculoza dela o vacă moartă de fizie, spre a proba coagulația dela animal la om. Rezultatul inoculării a probat că Drul Koch să îngăduie să fie sămătă și să intindă atât de teribilă afecțiune. Știința franceză ese dacă triumfătoare și pe căle să împrepare Germaniei o nouă înfrângere a lui... I-nă.

Este și logic: Sedan pentru Iena, Iena pentru Sedan.

Acum savantul francez să așteaptă la infecția ganglionilor și la urmă la infectarea întregului său organism.

Când progresul fatal al boala va ajunge până acolo, Dr. Garnault va sucomba poarte, dar în același timp și afirmarea savantului german se va dovedi că neexactă.

Cu toate acestea, conform unei telegramelor de ieri, se zice că Drul Koch a declarat că experiența lui Garnault nu e serioasă și că să probeze fațătatea teoriei sale, el ar trebui să bea 6 luni lapte de vacă tuberculoasă.

Chestiunea e deci din cele mai interesante, deoarece ea interesează umanitatea întreagă.

(„Cronica”).

Dr. V.

meu, incuragiat de amorul tău, îl va săpede. Liniștește-te! Fericirea ne suride, de ce să profităm de ea, de ce să o otrăvim prin durii amare? Nu ne iubim noi, cât nu să urmăram oamenii pe pămînt? N'am suferit noi de ceea ce ne-ar persecuta cerul? Dumnezeul nostru nu poate fi atât de crud.

— Ah, vorbește-mă, amice! vorbește încă! Cuvintele tale sunt un balsam său, care-mă vindecă ranele inimicului. Increderea în comunică sufletul meu. Mi-se pare, că a să te ascult în veci, pentru că să fiu eternă. Dar totuși nu crezi tu, că presimțirea mea în om, și că de multe ori un semn al predestinării ne provoacă să ne pregătim pentru norocire?

— Aceasta, draga mea, este numai el unei fericire puternice. Când omul se îculmează dorințelor sale, fără voință să încordeze, căci supărarea vine după bucurie, ca făcândă vremea bună. Dar noi de ce să ne găsim așa ceva? Mai avem multe de dorit: să spingem inimicul, să realizăm bunăstarea și frumoasele stări; și să ne ajungă la ceea ce fericirea. Alungă acelea gânduri! Vezi, că suntem, natura e veselă, păsările cîrpesc turul sboară din floare în floare, totul ne-lăsă să fim fericiti!

NOUTĂȚI

ARAD, 12 August n. 1902.

Frații la frații. În 5/18 August sosesc în România un număr mai mare de studenți italieni, să viziteze pe frații lor români. Odrasile poporului din leaganul giștei, vin la naționala română, sora mai mică între popoarele latine, să-i arate iubire și frație!

Voi fi primiți în chip triomfal de frații italieni mări și pe Dunăre. Vin apoi la București și fac o călătorie, mândru ca o reprezentare, prin România, întâiind înfrângere naturală dintre Români și Italiani.

Contele Leon Tolstoi, celebru scriitor rus a convocat pe întreaga sa familie, cu care a discutat asupra locului unde va fi înmormântat când își va sfîrși zilele, deoarece sinodul rus l-a excomunicat.

Marele scriitor, în urma confuzației cu familia sa, a luat hotărârea ca după ce va mori să fie îmbsămat și transportat la București spre a fi înmormântat.

Apponyi și serbarea lui Kossuth. Contele Apponyi președintele Dietei va sosi în 18 l. c. în București ca să participe la festivitatea zilei nașterii Majestății Sale.

Cu aceasta ocazie după curanțuile foile din București, — se vinde în înțelegere cu partidul Kossuthist, privitor la stabilirea chipei de a participa la serbarele lui Kossuth. Apponyi ar fi declarat, că dacă Kossuthiști esclud din aceste serbări a desevărsirea politică, atunci va lua din partea.

Catapeasma scumpă. La scoala de arte și meserii din București e aproape că catapeasma cea din calea sfârșită frumoușă ce a fost comandată pentru biserică din Sinaia. Costă singură această catapeasmă 30.000 lei.

Epizootie în comitatul Aradului. Piața de vite a Aradului este în grău amenințată. Înfricoșata boala gură și ungurii să declară în epidemie.

Sau au luat toate măsurile preventive pentru a împeda lațirea boalăi.

Până acum piața încă nu este chisă dar de pe teritorul orașului Arad este strict interzisă a duce afară vite.

Avisăm economii nostri să cu multă precauție, să și grijea bine vitele, căci boala aceasta să se incuibă, le poate pricina pagube enorme.

ria deveni foarte palidă și să apoape de leșin. Petru o strînsă în brațele sale musculoase, la pieptul său bărbătesc; cu sărutările sale sierbinți rechiemă săngele în buzele deja pălite și strălucirea în ochi dejă stinșă. Ea își reveni în sine și vîrsă lacrimi de fericire.

— Oh! scumpul meu amic, zicea ea, credeam, că te-am pierdut pentru totdeauna. Dacă mai durau câțiva timp acele suferințe crude, care mi-au otrăvit existența, era să mor, să mă sting ca o lampă slabă. Acum nu mai sunt Maria ta de altădată, Maria tare și mândră, care voință și puterea, n'au mai lăsat în mine decât o slabă femeie.

— Si crezi tu, că eu n'am suferit miș de torturi? răspundeau Petru. Crezi tu, că eu nu era să mor, dacă nu se găsea un amic tare, dești nenorocit, care să-mi opreasă brațul? Fără tine, scumpă Mario, viețea numai are nici un înțeles. Dar, svîntăți lacrimile, consolează-te, noi vom și încă fericiti!

— Lasă-mă să plâng, Petre. Acestea sunt lacrimi de fericire, care-mi ușurează sufletul. Dacă nu le-ai să vîrsa, greutatea lor m'ar îneca.

Marturiile acestei scene aveau ochi umeli și stau în picioare cu capetele descoperite, cu privirea duioasă. Toți erau mișcați de probele atât de învederate ale unui amor puternic.

Petru poruncă ca oamenii suitei să descalice pentru că să odihnească căi. Toți descalicără

și se întinseră pe iarbă verde; apoi își scoaseră merindea și se ospătară.

In apropiere se afla o tinere pădure de stejar, a căror frunziș de un verde deschis invita la preumblare. Petru luă brațul soției sale și o conduse sub frumosul arbori.

Ei înaintau în tăcere, privind din când în când unul la altul cu o expresiune de fericire atât de curată, încât păreau două ingeri nevinovați. Ochiul albăstru al Mariei aveau o strălucire atât de fidelă și de pătrunzătoare, încât inima lui Petru par că se topia în sentimente de o fericire nespusă. Ce-i mai păsa acum de sfortuna teribilă, care trebuia să îsbucnească din zi în zi asupra capulu său predestinat. Nu era Maria lângă el, să-l consoleze, să-l încurageze, să-l dea energie și rezoluție, care-i lipsau? Dar nu! nu mai era curajoasa Măria de altădată. Ea singură avea lipsă de încurajare, de sprință.

După o preumblare de câteva minute, tinerele femeie puse de-o dată mâna la inimă cu un semn de spaimă vedeță.

— Nu știu ce am, iubite, zise ea. Sau fericirea este prea puternică, prea violentă pentru mine, sau cerul ne trimite o nouă încercare. O presimțire de nenorocire îmi torturăază sufletul. Ceva îmi spune, că aceste momente de fericire vor fi cele din urmă.

— Limiștește-le, dragă Mario. Oboselala drumului și emoțiunile revederii îi au atacat în câteva nervi. Deși inimicul mă amenință, brațul

Sinucidere. Scriitorul notarial din Chelusă a lăsat ca un glosă viețea. În scrisoarea ce a lăsat ne spune cauza: a delapidat bani oficioși.

Executare. Din Viena se anunță, că refuzându-se agrătarea cerută dela Majestatea Sa, eră dimineața la ora 7 au executat acolo pe Woboril János osându la moarte pentru omorirea neguțătorului Kessler.

Naivitate fatală. Notarul Béla Halász din comuna Dejö (com. Huny) a căzut într-o naivitate fatală. Cineva i-a spus din găduiște că în comuna se află multă căutată de fraudator Victor Kecskeméthy, pe capul căruia poliția din Budapesta puseșe un premiu mare. Notarul în bună credință că a pus mâna pe hot, a dispus arestarea persoanei suspecte din comună. În speranță că în curând va primi premul promis, dinsul a început apoi să trăiască bine și să spăseze mult, dar neavând bani proprii s'a apucat să cheiuasca din banii oficioși în credință că primind premul, va pune banii oficioși la loc. Cu timpul însă s'a descurcat totul. Persoana arestată nu a fost „preșeful” Kecskeméthy, ci un om cu totul nevinovat, care notarul păcălit a fost însuși destituit din oficiu pentru defraudare de bani publici.

Expoziția universală din 1904. Statele Unite ale americane de Nord au lăsat lucrările lor în vederea expoziției universale ce se va juca în 1904 la St. Louis.

Președintele, dr. Roosevelt a adrest în viațării către popoarele întregelui lumii să participă la aceasta mare sărbătoare a muncii.

Colonisari prin Ardeal. După cum anunță „Budapest”, pe moșnie cumpărate de ministru Darányi spre scopul colonizării, s'a început de joi și a finalizat în Lodos și în Bugata se vor edifica către 100 de case, în Tiszaújváros și într-o casă 50, în Călău 81 și în Ferihaza 30 de case. În scurta vreme deci haimanalele menite să despice corpul românesc vor ajunge sub copacii.

Tribunale de arbitragiu. Din Hag se scrie către „Mémorial diplomatique”, cum că o personalitate eminentă din diplomația olărdăză, care urmărește cu un adverbat entuziasm mișcarea în favoarea arbitragiului, a întocmit statistic tuturor cazurilor recente când conflictele internaționale au fost regulate prin fericita intervenție a arbitrilor.

Numele acestor cazuri nu e mai mic de săptăsprezece, dintre care săptă privesc numai pe Marea-Britanie.

Incolă: Franța a făcut recurs de patru ori la tribunalele de arbitragiu pentru reglarea conflictelor Coastelor ieșirii cu Anglia, apoi cheltia guano cu China, aceea a frontierelor algero-marocane cu guvernul Marocului și în fine, într-un ultim caz con-

Lui M. Eminescu.

Luceafăr fănic între genii
Ce nesmul nostru i-a avut!
Mal recunoști tu Dumbrăvenit,
Pământul sfânt, ce te-a născut?

In colțu acesta de lumină,
Pe valea mândrului Siret,
Copilaria ta senină
Urzită visuri de poet.

Dar' soartea te a gonit departe
Din raiul tău de pe pământ,
Si valul astei lumi desarte
Te-a năpădit și te-a înfrânt.

In chinuri trupul tău sérmanul
S'a mistuit până s'a stins,
Dar' ca Isus Nazarineanul
Prin moarte moartea ai invins!

Si eata astăzi! Dumbrăvenit
Te-ai reînsăsit, cum te-ai perdat,
O! geniu fănic între genii
De apururi fănic renăscut!

St. O. Iosif.

ficitul cu Venezuela pentru plata unei indemnizații.

Soldat răsbunător. În una din zilele trecute sergent-majorul (strajameșterul) Iosif Kiss dela regimentul I de husari-honvezi staționat în Budapesta, se întorcea acasă între orele 9 și 10 seara. Când era însă mai să ajungă în casarmă, cineva a slobozit asupra lui 3 pușcături. Sergentul-major a căzut la pământ, iar atentatorul a luat-o prin fotunere la sănătoasa. Sergentul-major s'a scutat apoi de pe pământ și s'a dus în casarmă, unde a cercetat odăile soldaților și a aflat un pat gol. Patul era al fruntașului (Gefreiter) Dobos. Ca să se convingă mai bine, sergentul-major s'a dus să aprindă o luminare. Înăuntru însă Dobos a sosit acasă, și s'a pus în pat prefăcându-se că doarme. Era însă foarte asudat și cu hainele pline de praf. Luat de scurt, amărturisit că dinsul a pușcat asupra lui Kiss voină să-l omoare, pentru că Kiss a tractat foarte aspru și dur cu el pe câmpul de exercițiu. Fruntașul Dobos a fost imediat arestat.

Duel american. N'a perit încă romanisticul din lume, aceasta nici dovedește instituția aceasta a duelului american.

Duelul american nu e altceva decât un obligament de sinucidere și curios, și găsește oamenii care primesc și execută felul acesta de a-și repara onoarea.

Cele mai multe duelle americane, numai rareori esă la iveau. Candidații își fac perirea, fără ca să spună adeverata cauza: duelul american.

Firul telegrafic vestea toamna acum din Fiume o nouă victimă.

În începutul lui August un domn cu numele Wukler Geza a descins într-un hotel din Fiume. Și-a înscris naționalul, din care s'a constatat că e de 28 ani cu domiciliu în Budapesta. În 6 August a plecat din hotel. A cerut personalului să i se rezerve odaia, căci se va reîntoarce a doua zi.

A trecut însă vre-o căteva zile și nu s'a mai reluat. Personalulului dela hotel i-a fost suspiciu lucrul acesta, a spart ușa și i-a desfăcut geamantanele în care au găsit trei epistole.

Una a fost deschisă. În aceasta Wukler spune că este victimă duelului american și că s'a aruncat în mare. Celelalte două epistole erau lipite.

Una era pe adresa Bocuman Géza, Budapesta alta: Péter Károly în ministerul de agricultură Budapesta.

Poliția din Fiume a porât cercetare.

O statuie lui Pasteur. De curind s'a dezvoltat la Paris statuia lui Pasteur. Ce rezultat a avut pentru omenire activitatea lui Pasteur în deosebite e cunoscut. Pasteur n'a fost medic și totuși cunoscut foarte bine pentru boala: proasă, cari atârnă de o parte dela fisea specifică a bacteriilor, de altă parte dela de rezistență organismului în bătrânețe. Statuia lui Pasteur vecină va lumina ca un far înaintea omenirei.

Întoarcerea unei expediții. Din Stockholm se văd că asa numita expediție la polul nordic Béla Ziegler, de care s'a crezut că s'a nimicit, s'a reluat fericiță în portul Honningsvaag din Norvegia.

Toți membrii expediției sunt sănătoși.

Nu se știe însă dacă au ajuns la polul nordic.

Limbile cele mai răspândite. Cea mai răspândită limbă din lume, prin faptul că o vorbesc mai mulți oameni, e limba — chineză, pe care o vorbesc 400 de milioane de oameni! Limbile europene față de ea rămân pitice în privința răspândirei. Limba engleză e apoi cea mai largă în lume și o vorbesc totuși lumai 100 milioane de oameni, cea nemțescă 69 mil., cea rusească 67 mil., franceză 45 mil., spaniolă 40 mil., italiană 30 mil. — de aci incolă nu se mai numește, trebuie să se deosebească mai mult. Cea română de pildă o vorbesc 12 milioane de oameni, cea ungurească 8 mil.

Pustiurile oficiale la noi. Din o statistică publicată în Pest, reiese, că flagelul oficialei („boala uscată”) bântue teribil în țară. Morpeau în țara întreaga 70—80 000 de oameni de oficiale, iar bolnavii sunt în toată bună-vremea către 400 000, aproape jumătate de milion, deci tot al 40-lea om din țară, boldav de oficiale! Mai mulți mor în naturile dintre Dunăre și Tisa și pe plainile de pe țărmul acestor fluviuri, anume căte

10—11% din totalitatea morților. În Ardeal cam 7%.

În Anglia s-au înființat sanatorii poroale, niște spitale anume pentru oficiale și indată ce le-au înființat, au scăzut pe jumătate morții de oficiale. Pentru că se știe că acești bolnavi, lăsați slab îngrăjiți în mijlocul familiilor lor, răpăundesc boala și în altii, care altfel ar fi scăpat sănătoși. Pilda Angliei a urmat o și Germania. N'ar strica nici la noi, unde ai aproape jumătate milion de bolnavi.

PARTEA LITERARĂ.

Câteva idei conducătoare

în viața noastră românească.

De

Al. Lăpădatu.

(Urmare).

Aceasta unitate e desăvârșită de o parte și de alta a Carpaților și să slăbește, însă fără a-și pierde caracterul ei fundamental, cu cătă ne înaintăm cătră marginea ținutului geografic locuit de Români, unde ea a trebuit să suferă influențarea dela Sârbi, Bulgari, Ruși, Ruteni, Maghiari, Slovaci și Svabi.

Ieie cineva toiaugul de călător la mână, meargă pe laturile Carpaților și apoi colinde teara noastră de dincoace și de dincolo, în lung și în lat, spre a se încredința că pretutindenea trăește unul și același popor, deștept și harnic, credincios și viteaz, bun și bland, omenos și primitor, cu tipuri frumoase și bine legate, de obiceiu brune, mai puțin bălăne, ce amintesc pe strămoșii lor Români și Daci amestecați cu rassa Slavorilor vecini; care are aceleași datine, credințe și port cu isvor mai ales în lumea română; care vorbește aceeași grai, cu prea puține particularități dialectale, dacă-l comparăm cu graiurile altor neamuri, desvoltate în împrejurări mai fericite; care are aceleași manifestări ale vieții sale susținute, ce se pot cunoaște din bogata noastră literatură poporană; care are îndeletniciri, mai ales agricole și păstorii și locuște în sate, ce se regăsesc odinioară în vechia Italie, prin Toscana, Etruria și Campania.

Cine dar cunoscând aceste, ar mai pune la îndoială desăvârșita unitate etnică și psihică a poporului nostru? Nime de sigur. Să capete dar, în aceasta privire, conștiința noastră națională caracterul unei convingeri nestrămutate, care sigură va putea înfrângi în totul inimile și va putea fi temeiul oricărui activitate spre promovarea intereselor noastre naționale.

Avguția obștească cea mai de frunte a unui popor este limba; prin ea se deosebesc neamurile între ele, cari, uneori, pot avea aceeași credință, ba chiar și multe din aceleași îndeletniciri și obiceiuri, — dar nici-odată aceeași grai, — căci un popor schimbându-și limba sau perzendo, se schimbă însuși sau se perde cu desăvârsire. Exemple din prisos.

Fiind dar ea un astfel de tesaur în viața popoarelor, firește că se pune multă grije pentru păstrarea și creșterea ei. Acum un jumătate de veac, unul din acei minunăți apostoli al redemeșteștilor naționale, într-o clasică cuvântare, care cu drept cuvânt a fost numită testamentul politic și cultural al poporului român, zicea: Fiilor vă lăsăm o limbă mai dulce ca cerul sub care s'a născut: păstrați-o și grijuiți-o ca pe lumina ochilor vostrilor!

Să vedem dar cum au îndeplinit urmașii această sfântă disposiție testamentară?

Strămoșii nostri au avut cea mai mare grije pentru păstrarea limbii, astfel că ea, deși supusă atâtorei influențe, n'a pierdut caracterul latinității ei. Nu-i vorbă, în cursul atâtorei veacuri, ea, trăind, a trebuit să se primească mereu; a dat mai puțin, a împrumutat mai mult dela altii, — mai cu seamă dela Slavii — dar tot ce a împrumutat a supus legilor ei firești de desvoltare. Chiar atunci când, dintr-o necesitate istorică, s'a făcut de către învechitii transilvăneni, reacțiunea memorabilă pentru curățirea limbii de elemente străine, cari, credeau ei, că înăbușesc caracterul ei latin — nedându-și seamă că aceea sumedenie mare de slavonism nu cumpărenește mult, când e vorba să judecăm caracterul limbii noastre, de vreme ce prea puține sunt întrebuiate în vorbirea de toate zilele — chiar atunci, zic, nu s'a făcut decât tot o operă de păstrare și de grijire a graiului.

Maș mult încă, unitatea limbii literare, care trebuie să premeagă unitatea culturală a neamului nu cumva să credem că e o născocire a capetelor contemporanilor nostri. Ea datează mai din aceiași vreme, în care am început a avea o literatură românească religioasă: căci eată ce putem ceta în predoslovia „Noului Testament” al Jeromonachulu Silvestru și Mitropolitului Simeon Stefan, o lucrare cu adevărat clasică în privința limbii în care e isvodită, tipărită la Belgrad în 1648:

„Aceasta încă vă rugăm să luăți aminte, că Români nu grăesc în toate țările într-un chip, încă nică într-o țeară totuși într-un chip, pentru aceea cu anevoie poate să scrie cineva să înțeleagă totuși.... Bine știm însă că cuvintele trebuie să fie ca banii, — că banii aceia sunt buni, cari umbără în toate țările, aşa și cuvintele aceleia sunt bune, care le înțeleg totuși, — și drept aceea ne-am silit de încă am putut, să isvodim aşa cum să înțeleagă totuși. Ei dacă nu vor înțelege totuși, nu-i de vina noastră, ce-i de vina celuia ce au răsfrat Români printre altele țările, deși au mestecat cuvintele cu alte limbi, de nu grăesc totuși într-un chip.”

(Va urma).

ULTIME STIRI.

După încoronare.

Londra, 12 August. Buletinul medicalilor afirmă, că Regele Eduard a suportat fară greutate boala încoronării, este puțin alterat și noaptea a duruit bine. Simțirea generală e satisfăcătoare. Buletine nu se vor mai extrada. Regele și Regina precum și ceilalți membri ai familiei au asistat alături la serviciul divin celebrat în capela St. James. Publicul i-a salutat pe întreaga cale foarte insuflețit.

Tot în același timp s'a celebrat serviciul divin și în catedrala Sf. Petru la care a asistat în frunte cu lord-majorul totuși dignitarul statului și episcopul în orname festive.

Darul regelui Eduard al Angliei.

Londra, 12 August. Regele Eduard a adresat prim-ministrului Balfour o scrisoare în care îl avizează că dăruiește Osbornhouse în națiune. Speră că va servi scopurilor naționale, și va deveni loc de recreație pentru oficerii armatei și marinei engleze.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barclanu.

Insertiuni și reclame.

Un tiner român cu praxă

cantă aplaști. în vre-o cancelarie avocată ca candidat de avocat, sub condiții modeste. A se adresa la Administrația acestui ziar.

817 3-3

Intr-o bună familie română în Sibiu se primește

BĂIEȚI sau FETIȚE

din provincie, care urmează la școală. Pe lângă limba germană și română se poate învăța și pianul.

Doritorii au să se adresa Administrației noastre.

808 7-10

Stabiliment de hydroterapie

„WÄLLISCHHOF“.

Stațiunea de tren Brunn Maria-Enzersdorf 30 minute de departe de Viena.

Aranjament modern, preparuri moderate (medicul, folosirea băilor, locuință, provizii într-o săptămână, ameșutat locuinței).

Cu prospecțe și informații detaliate să la dispoziția on. publică direcția stabilimentului și medicul:

800 11

Dr. Lazar Popovici, Dr. Marius Sturza, medic consilier Viena XV., Wällischhof p. n. Maria-Marihilferstrasse 136. medic diriger în Wällischhof bei Wien.

A apărut și se afă de vânzare la administrația „Tribuna Poporului” următoarele opuri:

Din „Biblioteca noastră”		
se afă următoarele numere:	Cor. nr.	
Nr. 3-4 Versuri și proză, de G. Coșbuc	—.56	
„5 Fabule alese, de Gr. M. Alexandrescu	—.28	
„7 Intocmai, comedie franceză într'un act, de Zotti Hodos	—.28	
„8-9 „Istoria Țiganilor”, de Octav E. Lecca	—.56	
„10 „Converzieri pedagogice” de E. Hodos	—.28	
„11-12 „Cântece bănățene”, de E. Hodos	—.56	
„13 „Cântece cătunesti”, de E. Hodos	—.28	
„18-22 Zotti Hodos, „Poftă bună!” Carte de bucate. Partea I.	1.40	
„32-33 Zotti Hodos, „Poftă bună!” Carte de bucate. Partea II.	—.56	
„14 „Copill de găsit”, snoave, legende, de G. Crăciunescu	—.28	
„15-17 „Numiri de localități” cu mai multe ilustrații, de Iosif Bălan	—.84	
Alte serieri diverse.		
„Geografia Comitatului Arad”, pentru clasa a III-a a școalelor poporale, de Damaschin Medre, învățător; aprobată de Ven. Consistor, ilustrată cu șărji geografice	—.70	
„Lupta pentru drept”, de Dr. Rudolf Ihering, traducere de T. V. Păcăeanu	—.80	
„Judecătorile cu jurat”, de Teodor V. Păcăeanu		
„Libertatea”, de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcăeanu		
„Principiile politice”, după Dr. T. de Holzendorf, de T. V. Păcăeanu		
„Caractere morale”, exemple și sentințe cu legătură cu istoria și literaturile popoarelor vecine și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov		
„Răbdarea pentru neașternare”, de G. Coșbuc		
„Poveste unel coroane de oțel” de George Coșbuc		
„Vieritorul”, de Petru Vaneu		
„Teoria Dramației”, de Dr. Iosif Blaga		
„Juvenilia”, de Sextil Pușcaru		
„Priveag”, de Ioan Iosif Scopul		
Instrucțiuni populare despre „lătorințele și drepturile juriștilor de dare”, edate de Wilhelm Niemandz		
„Ioan Botescatorul”, tragedie în 5 acte și un preludiu, tradusă de Il. Chendi și C. Sandu, după Hermann Sudermann		
Henric Ibsen, „Zina Invierii”, Epilog dramatic în 3 acte, traducere de Il. Chendi și C. Sandu		
„Zeci ani de mișcare” literară în Transilvania 1890-1900 de Ilariu Chendi		

■ La comande să se mai adauge de fiecare op 10 fileri spese postale. ■

■ Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit. ■

Prăvălie de mode

ROSENBLÜH H. ȘI SOTUL

în ARAD

Colțul pieței Szabadság și stradei Forray.

Recomandă marele său magazin de mode pentru dame: mătăsuri, pânzături și chifonuri.

Trusouri gata, barcheturi, plapome și matrațuri, confectione noastre proprie.

Cele mai bune fabricate solide, și prețurile cele mai ieftine.

Materie fină pentru reverenzi, care își conservă culoarea, în Arad numai la noi se afă în assortiment bogat.

Executăm confectionarea de

■ reverenzi, paltoane, pardesiuri, ■ și le pregătim prin binecunoscutul croitor Dragan Adamovici.

Avem în mare assortiment materie și mătăsuri pentru ■ ornate și praporă bisericești. ■

Puteam prezenta nenumărate serioze de recunoaștere despre reverenzi ce noi le pregătim, precum și despre serviciul nostru bun și inescepțional.

Cu distinsă stima:

Rosenblüh H. și sotul.

792 8-25

Mulțumită publică pentru o alifie de 'nfrumusețare excepțională.

Declaratie. Stimate Domnule farmacist! Efectul excelent al „Cremei de viorele”, inventată de D-Ta, mă îndeamnă să Vă aduc pe această cale mulțumirile mele cele mai cordiale. Primită pe această cale mulțumirile mele eterne, căci în câteva zile mi-a depărtat de pe față pistriile și petele de fier, cu o cale vă asigur, că o voi recomanda în cercul cunoștințelor mele intime.

Viena, 1899. 5 Decembrie.

Cu deosebită stima
MARSETZKY ADEL.

CREMĂ DE VIORELE

de HAJÓS, e inofensivă, și face să dispare în scurtă vreme pistriile, petele de fier, alunițele, roșăja pielei și tot felul de necurăjenii ale pielei.

Prețul 1 borcan 50 cr. — Săpun de cremă de viorele 35 cr. — Pudră de cremă de viorele albă, rosa și crem 60 cr.

Lapte de viorele de Hajós.

(Eau de Violette de Hajós.)

Această apă dă spălat, de fetiță, gătul, brațelor și mâinilor o frumușete surprinzătoare, o coloare de crin și trandafiri. — 1 flacon 50 cr.

Să ne ferim de contrafacere!

La cumpărare, vă rog să primiți numai „Cremă de viorele” de Hajós.

Coloarea originală a părului

o reacășigă prin folosirea

Regeneratorul de păr a lui Hajós.

În scurt timp i se redă părului cărunt coloarea originală, frumusețea din trecut, efectul său rămâne permanent. Nu murdărește abiturile, nicăi peles capului. — Prețul unei sticle: 60 cr.

Se poate căpăta la

755 19-20

FARMACIA ȘI LABORATORUL DE CHEMIE

HAJÓS ÁRPÁD

Arad, Piata Andrassy nr. 22

peste drum de casa comitatului, pe urmă în farmacia lui Vojtek Kálmán și în drogueria lui Vojtek și Weisz.

◆ In Simând: în farmacia lui CSIKY LUKACS. ◆

Telefon: 440

Telefon: 440

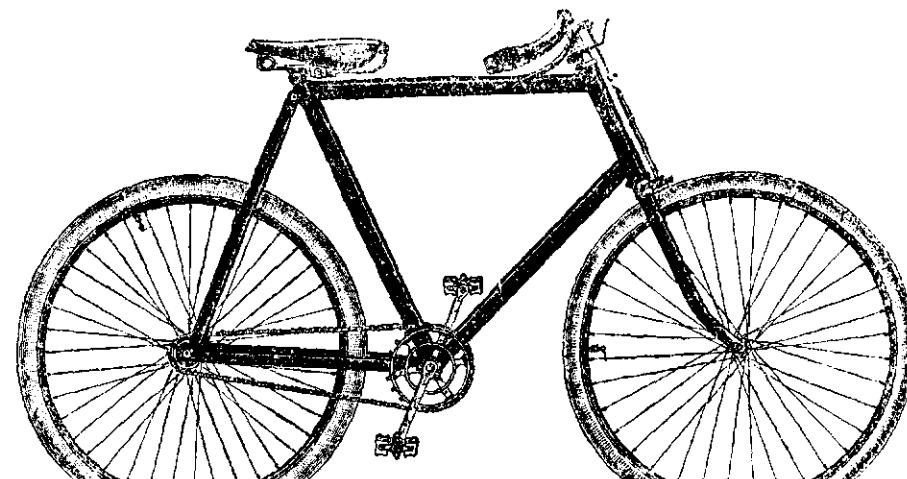
Koch Dániel

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 42,
vis à vis de hotelul „Crucea-albă”.

Mare deposit de biciclete de primul rang, de mașini de cusut și exclusiv deposit de cele mai vestite biciclete

■ „Puch”. ■

Primesc în lucrare transformarea totală, emailarea în toate colorile, precum și nickelarea a orice biciclete.

Părți constitutive de biciclete și mașini de cusut precum și tot felul de fabricate pentru mașini permanente se găsesc în magazinul meu.

Biciclete și mașini de cusut se vând cu prețuri favorabile.

Aplicarea la locul lor a sonerelor electrice și a telefoanelor de casă se execuțiază cu prețuri foarte avantajoase.

Mare magazin de mașini electrice.

Mare atelier pentru reparări

Comandele din provinție se indeplinesc cu toată punctualitatea.

733 -II